

Projekt z dnia 14 sierpnia 2012 r.

**ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA ŚRODOWISKA¹⁾
z dnia.....2012 r.
w sprawie krajowego celu redukcji narażenia²⁾**

Na podstawie art. 86c ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2008 r. Nr 25, poz. 150, z późn. zm.³⁾) zarządza się, co następuje:

§ 1. 1. Krajowy cel redukcji narażenia planowany do osiągnięcia w terminie do dnia 1 stycznia 2020 r. dla stężenia pyłu zawieszonego PM_{2,5} w powietrzu wynosi 18 µg/m³.

2. Przez PM_{2,5} rozumie się stężenie pyłu o średnicy aerodynamicznej ziaren do 2,5 µm.

§ 2. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

MINISTER ŚRODOWISKA

¹⁾ Minister Środowiska kieruje działem administracji rządowej – środowisko, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 18 listopada 2011 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Środowiska (Dz. U. Nr 248, poz. 1493 i Nr 284, poz. 1671).

²⁾ Niniejsze rozporządzenie dokonuje w zakresie swojej regulacji wdrożenia dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/50/WE z dnia 21 maja 2008 r. w sprawie jakości powietrza i czystszej powietrza dla Europy (Dz. Urz. UE L 152 z 11.06.2008, str. 1).

³⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2008 r. Nr 111, poz. 708, Nr 138, poz. 865, Nr 154, poz. 958, Nr 171, poz. 1056, Nr 199, poz. 1227, Nr 223, poz. 1464 i Nr 227, poz. 1505, z 2009 r. Nr 19, poz. 100, Nr 20, poz. 106, Nr 79, poz. 666, Nr 130, poz. 1070 i Nr 215, poz. 1664, z 2010 r. Nr 21, poz. 104, Nr 28, poz. 145, Nr 40, poz. 227, Nr 76, poz. 489, Nr 119, poz. 804, Nr 152, poz. 1018 i 1019, Nr 182, poz. 1228, Nr 229, poz. 1498 i Nr 249, poz. 1657, z 2011 r. Nr 32, poz. 159, Nr 63, poz. 322, Nr 94, poz. 551, Nr 99, poz. 569, Nr 122, poz. 695, Nr 152, poz. 897, Nr 178, poz. 1060 i Nr 224, poz. 1341 oraz z 2012 r. poz. 460.

Uzasadnienie

Projekt rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie krajowego celu redukcji narażenia stanowi wykonanie upoważnienia ustawowego zawartego w art. 86c ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2008 r. Nr 25, poz. 150, z późn. zm.), wprowadzonego art. 1 pkt 3 ustawy z dnia 13 kwietnia 2012 r. o zmianie ustawy - Prawo ochrony środowiska oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 460). Delegacja ta upoważnia ministra właściwego do spraw środowiska do określenia w drodze rozporządzenia krajowego celu redukcji narażenia.

Rozporządzenie to jest jednym z elementów wdrożenia dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/50/WE z dnia 21 maja 2008 r. w sprawie jakości powietrza i czystszej powietrza dla Europy (Dz. Urz. UE L 152 z 11.06.2008, str. 1). Dyrektywa w odniesieniu do pyłu PM_{2,5}, poza pułapem stężenia ekspozycji i poziomem dopuszczalnym, wprowadza nową normę w zakresie stężenia pyłu PM_{2,5} w powietrzu nazwaną krajowym celem redukcji narażenia.

Celem określenia krajowego celu redukcji narażenia jest ogólna redukcja stężenia pyłu PM_{2,5} na poziomie tła miejskiego i zapewnienie znacznej populacji ludności zamieszkującej duże miasta i aglomeracje, korzyści wynikających z poprawy jakości powietrza.

Podstawę do określenia krajowego celu redukcji narażenia stanowi krajowy wskaźnik średniego narażenia zdefiniowany w art. 3 pkt 8c ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska.

Relacja pomiędzy zapisem § 1. ust. 1 projektowanego rozporządzenia a w cytowanym art. 3 pkt 8c wynika z zapisów zawartych w załączniku IVX część B do ww. implementowanej dyrektywy. Ze względu na fakt, że na etapie definiowania w przepisach ustawy pojęcia „krajowy wskaźnik średniego narażenia” jego wartość nie była jeszcze znana, zatem wskazano w ww. definicji, zgodnie z zapisami ww. załącznika sformułowanie ogólne, czyli procentową relację w zależności od tego w którym przedziale będzie się zawierać wartość liczbowa krajowego wskaźnika średniego narażenia. Jednak jak się okazało po obliczeniu ww. wskaźnika wyniósł on 26,5 µg/m³, czyli stanowi wartość przekraczającą górną granicę, w przypadku przekroczenia której została wskazana jedna wartość graniczna wynosząca 18 µg/m³, ustalona ze względu na szkodliwe oddziaływanie na zdrowie ludzi i stan środowiska i taką wartość przyjęto za krajowy cel redukcji narażenia planowany do osiągnięcia w 2020 r.

Według dyrektywy wskaźnik ten powinien być liczony jako średnia krocząca z wartości średnich rocznych uśrednionych dla wszystkich punktów pomiarowych ustanowionych zgodnie z załącznikiem V sekcja B ww. dyrektywy.

Zgodnie z zapisami dyrektywy, na potrzeby wyznaczenia krajowego celu redukcji narażenia, krajowy wskaźnik średniego narażenia powinien być liczony jako średnia stężeń pyłu PM_{2,5} z lat 2008, 2009 i 2010 lub 2009 i 2010 lub 2009, 2010 i 2011. Ze względu na brak środków finansowych pomiary pyłu PM_{2,5} dla potrzeb wyznaczenia krajowego wskaźnika średniego narażenia i określenia krajowego celu redukcji narażenia w Polsce rozpoczęły się z dniem 1 stycznia 2010 r., co w konsekwencji spowodowało, iż wartość krajowego wskaźnika średniego narażenia dla roku 2011 stanowiąca podstawę do określenia krajowego celu redukcji narażenia została wyznaczona z wartości średnich rocznych dla wszystkich punktów pomiarowych określonych w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia w sprawie sposobu obliczania wskaźników średniego narażenia oraz sposobu oceny dotrzymania pułapu stężenia ekspozycji (Dz. U. poz.) jako średnia dwuletnia dla lat 2010 i 2011.

Wartość krajowego wskaźnika średniego narażenia dla roku 2011 (WK_{2011}) obliczonego zgodnie z załącznikiem nr 3 pkt 2 ww. rozporządzenia wynosi 26,9 µg/m³ i znacznie przekracza najwyższy próg stężenia wyjściowego określonego w załączniku XIV sekcja B dyrektywy 2008/50/WE wynoszący 22 µg/m³. Zatem zgodnie z celami redukcji zdefiniowanymi w załączniku XIV sekcja B ww. dyrektywy krajowy cel redukcji narażenia dla

Polski wynosi $18 \mu\text{g}/\text{m}^3$ i należy go osiągnąć wszelkimi odpowiednimi środkami w terminie do 1 stycznia 2020 r.

Mając na uwadze bardzo istotne przekroczenie wartości stężenia wyjściowego określonego w dyrektywie ($22 \mu\text{g}/\text{m}^3$) oraz fakt, iż stężenia pyłu PM10 w roku 2010 nie odbiegały znacząco od stężeń pyłu PM10 w roku 2011, pomimo braku danych z roku 2009, należy przyjąć, iż wartość krajowego celu redukcji narażenia została określona prawidłowo.

Etapem w dochodzeniu do dotrzymania krajowego celu redukcji narażenia będą działania zmierzające do osiągnięcia pułapu stężenia ekspozycji dla pyłu PM2,5 na poziomie $20 \mu\text{g}/\text{m}^3$ - standard jakości powietrza określony rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu (Dz. U. poz.).

Przekroczenie krajowego celu redukcji narażenia na obszarach tła miejskiego w strefach, o których mowa w art. 87 ust. 2 pkt 1 i 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska zgodnie z art. 91 ust 9d, skutkuje koniecznością aktualizacji programów ochrony powietrza i określeniem dodatkowych działań uzasadnionych technicznie i ekonomicznie, mających na celu osiągnięcie ww. celu.

Projektowane rozporządzenie nie zawiera przepisów technicznych i w związku z tym nie podlega procedurze notyfikacji określonej w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. Nr 239, poz. 2039 oraz z 2004 r. Nr 65, poz. 597).

Stosownie do przepisu art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414, z późn. zm.), projekt rozporządzenia został zamieszczony na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Rządowego Centrum Legislacji w zakładce „Rządowy Proces Legislacyjny”, do której link znajduje się także na stronie internetowej Ministerstwa Środowiska w zakładce prawo > projekty aktów prawnych. Nie odnotowano zgłoszeń podmiotów zainteresowanych pracami nad projektem rozporządzenia, wnoszonych w trybie ww. ustawy.

Projekt rozporządzenia jest zgodny z prawem Unii Europejskiej, a w szczególności z dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/50/WE z dnia 21 maja 2008 roku w sprawie jakości powietrza i czystszej powietrza dla Europy (Dz. Urz. UE L 152 z 11.06.2008, str.1) z wyjątkiem nieuwzględnienia danych z 2009 roku, jako podstawy do określenia krajowego celu redukcji, w obliczeniu krajowego wskaźnika średniego narażenia dla roku 2011(WK₂₀₁₁).

.

Ocena Skutków Regulacji

1. Cel wprowadzenia rozporządzenia

Celem wprowadzenia rozporządzenia jest wykonanie upoważnienia ustawowego zawartego w art. 86c ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2008 r. Nr 25, poz. 150, z późn. zm.), wprowadzonego art. 1 pkt 3 ustawy z dnia 13 kwietnia 2012 r. o zmianie ustawy - Prawo ochrony środowiska oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 460). Rozporządzenie określi krajowy cel redukcji narażenia na pył PM_{2,5} dla obszarów stref, o których mowa w art. 87 ust. 2 pkt 1 i 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska.

2. Wskazanie podmiotów, na które oddziałuje projektowany akt normatywny

Rozporządzenie w bezpośredni sposób dotyczy wojewódzkich inspektorów ochrony środowiska (w zakresie wykonywania pomiarów zanieczyszczenia powietrza pyłem PM_{2,5}) oraz Głównego Inspektora Ochrony Środowiska odpowiedzialnego, zgodnie z art. 86a ust. 2 i 3 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska, za obliczenie wartości krajowego wskaźnika średniego narażenia, zarządów województw, które w przypadku niedotrzymania w strefach, o których mowa w art. 87 ust. 2 pkt 1 i 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska, krajowego celu redukcji narażenia powinny aktualizować programy ochrony powietrza dla tych stref i określić w nich dodatkowe działania uzasadnione technicznie i ekonomicznie, mające na celu jego osiągnięcie, podmiotów prawnych wpływających na pogorszenie jakości powietrza w zakresie pyłu PM_{2,5} zobowiązanych do ponoszenia kosztów przedsięwzięć organizacyjnych i inwestycyjnych niezbędnych dla poprawy sytuacji w tym zakresie wymienionym w programach ochrony powietrza.

3. Konsultacje

Projekt został poddany konsultacjom z następującymi podmiotami:

- 1) wojewodowie,
- 2) marszałkowie województw,
- 3) Polska Akademia Nauk,
- 4) Komisja Wspólna Rządu i Samorządu Terytorialnego,
- 5) Krajowa Izba Gospodarcza,
- 6) Instytut Ochrony Środowiska,
- 7) Instytut Ekologii Terenów Uprzemysłowionych,
- 8) Instytut Ochrony Roślin,
- 9) Instytut Podstaw Inżynierii Środowiska Polskiej Akademii Nauk,
- 10) Instytut na Rzecz Ekorozwoju,
- 11) Polski Klub Ekologiczny,
- 12) Biuro Wspierania Lobbyingu Ekologicznego,
- 13) Polskie Towarzystwo Przyjaciół Przyrody „Pro Natura”,
- 14) Centrum Prawa Ekologicznego,
- 15) Polska Zielona Sieć,
- 16) Ośrodek Badawczo-Rozwojowy Ekologii Miast,
- 17) Wydział Inżynierii Środowiska, Politechnika Warszawska,
- 18) Towarzystwo Gospodarcze – Polskie Elektryki,
- 19) Polskie Towarzystwo Elektrociepłowni Zawodowych,
- 20) Izba Gospodarcza Ciepłownictwo Polskie,
- 21) Izba Energetyki Przemysłowej,
- 22) Biuro Studiów i Projektów Energetycznych „Energoprojekt”,
- 23) Firma „Atmoterm” S. A. w Opolu,

- 24) Ekometria - Biuro Studiów i Pomiarów Proekologicznych,
- 25) Polska Izba Gospodarcza Przemysłu Drzewnego,
- 26) Polska Izba Przemysłu Chemicznego – Związek Pracodawców.

Ponadto projekt został umieszczony na ogólnodostępnej stronie Biuletynu Informacji Publicznej Rządowego Centrum Legislacji w zakładce „Rządowy Proces Legislacyjny” do której odesłanie znajduje się także na stronie Ministerstwa Środowiska w zakładce prawo >projekty aktów prawnych.

W ramach konsultacji Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Lublinie zgłosił uwagę, dotyczącą pozostawienia § 2 ust. 2 z wersji projektu z dnia 5 lipca br., co ze względu na charakter uwag zgłoszonych przez RCL nie było możliwe.

4. Wpływ projektowanej regulacji na sektor finansów publicznych, w tym budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego

Koszty wprowadzenia nowego kryterium oceny jakości powietrza pod kątem pyłu PM_{2,5} zostały oszacowane w Ocenie Sukców Regulacji do projektu ustawy z dnia 13 kwietnia 2012 r. o zmianie ustawy – Prawo ochrony środowiska oraz niektórych innych ustaw.

Wejście w życie przedmiotowej regulacji nie będzie miało bezpośredniego wpływu na dochody i wydatki budżetu państwa oraz budżety jednostek samorządu terytorialnego, ponieważ zgodnie z OSR do ww. ustawy obowiązki w ww. zakresie, realizowane przez administrację rządową i samorządową będą finansowane odpowiednio ze środków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej i wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej w ramach wniosków składanych o dofinansowanie, odpowiednio na poziomie wojewódzkim (wioś) oraz krajowym (GIOŚ) do Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej lub wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej oraz Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko, w szczególności w zakresie kosztów inwestycyjnych. Zgodnie z przepisami art. 401c ust. 9a ww. ustawy, środki Narodowego Funduszu przeznacza się w szczególności na przygotowanie, opracowanie i aktualizację programów ochrony powietrza i planów działań krótkoterminowych, realizację ww. programów oraz pomiary i oceny jakości powietrza w strefach, w których występują przekroczenia poziomów dopuszczalnych lub poziomów docelowych substancji w powietrzu.

5. Wpływ regulacji na rynek pracy

Wejście w życie przedmiotowej regulacji prawnej nie wpłynie na rynek pracy.

6. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw

Wejście w życie przedmiotowego projektu rozporządzenia nie będzie miało wpływu na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw.

7. Wpływ regulacji na sytuację i rozwój regionalny

Wejście w życie przedmiotowego projektu nie będzie miało wpływu na sytuację i rozwój regionalny.

8. Wpływ regulacji na środowisko

Rozporządzenie to będzie miało pozytywny wpływ na stan zdrowia ludzkiego i środowiska, dzięki wprowadzeniu nowego podejścia do zanieczyszczenia powietrza pyłem PM_{2,5}, w szczególności negatywnie oddziaływującym na ludzi i środowisko. Działania

mające na celu osiągnięcie krajowego celu redukcji narażenia na obszarach dużych miast i aglomeracji powinny w dłuższej perspektywie znaleźć swoje odzwierciedlenie we wzroście komfortu życia mieszkańców, a także w zmniejszeniu poziomu zachorowalności, głównie na choroby układu oddechowego.